

Pandora'nın kutusunu açacak mı?

Darbeye katıldığını peşinen kabul eden ve "Tuzağa düşürüldük" diyen eski Tuğgeneral Sönmezateş'in isim açıklamak için işaret ettiği Akıncılar Üssü davası başladı. Bakalım Sönmezateş Pandora'nın kutusunu açacak mı?

AHMET DÖNMEZ'İN ANALİZİ 9'DA

TR724

Bir koltukta iki karpuz ve milli takım hocası

Şenol Güneş'in milli takımı ret kararı tartışmaları da beraberinde getirdi. Kimilerine göre Şenol Hoca milli görevden kaçtı. Beşiktaşlılara göreyse son iki yılın şampiyonu Beşiktaş'ın yükselişini durdurmak için TFF aracılığıyla kumpas kuruldu.

EFE YİĞİT'İN DOSYASI 19'DA

GÜNLÜK E-GAZETE — SAYI: 247 — 02 AĞUSTOS 2017 ÇARŞAMBA — WWW.TR724.COM — @TR724COM

Erdoğan-Fidan çatışması kaçınılmaz

Daha önce, "Erdoğan'ın kafasındaki başbakan adayı Binali Yıldırım'dı fakat 17/25 Aralık yolsuzluk skandalı sonrası geçici olarak 'para pul işleri ile ilgisi olmayan' Davutoğlu'nu seçmek zorunda kaldı, 'çevre güvenliği' sağladıktan sonra da yollarını ayıracak. Davutoğlu-Erdoğan çatışması kaçınılmaz" diye yazmış biri olarak diyorum ki: Erdoğan ile Fidan çatışması kaçınılmaz. Er ya da geç bu çatışma yaşanacak ve hayli gürültülü olacak. Sonuçta Fidan herhangi birisi değil. Her şeyini, her adı-

mını biliyor. Üstelik Erdoğan'ın legal, illegal talepleri konusunda 'Cemaatçi bürokratlar' gibi oynama gelecek kadar tecrübesiz de değil. Bu yazıyı bir kenara koyun derim. Çatışma başladığında da kendinizi korumaya bakın. 'Kim vurdu'ya gidebilirsiniz...

ADEM YAVUZ ARSLAN'IN YORUMU 2, 3 VE 4'TE

Erdoğan Görmez'i niye yedi, Fidan'ı ne zaman yer?

ERMAN YALAZ'IN YORUMU SAYFA 15'TE

Almanya onu öyle bırakmıyor

Alman Hükümeti, fişleme skandalı ve keyfi tutuklamalara imza atan AKP iktidarının peşini bırakmıyor. Berlin, Brüksel'e yolladığı belge ile Türkiye'de demokrasi ve insan hakları ihlallerine son verilinceye dek AB'nin mali destekleri kesmesini istedi. Türkiye'nin istediği şekilde Gümrük Birliği'nin müzakere edilmesini de veto etti.

Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel'in ipuçlarını verdiği müeyyide paketinin ağırlığı her geçen gün farklı mahfillerde hissediliyor. 10 Alman'dan 8'inin müeyyideler için iktidara destek vermesi Türkiye'ye matuf siyasetin daha fazla sertleşeceğine işaret ediyor. Almanya iktidarı, muhalefeti, iş âlemi, sokaktaki insanı ve medyası ile Erdoğan'a karşı yek vücut oldu.

SEMİH ARDIÇ'IN ANALİZİ 5'TE

Ütopyadan distopyaya AK Parti

AK Parti, 'siyasal İslamcı muhafazakarların' ileri demokratik değerlerle çatışmadan, uzlaşmacı bir yönetim benimseyebileceklerine dair 'umut ışığı'ydı... Bir hayal gerçeğe dönüşecek, bir 'ütopya' hayata hâkim olacak diye beklerken, her şey tam tersine döndü.

ERHAN BAŞYURT'UN YORUMU SAYFA 4'TE

Lozan ne zaman zafer ne zaman hezimet olur?

Erdoğan'ın her konuşmasını tevil etmeye çalışan partizanların çelişkileri görünce Lozan konusunda büyük bir ikilem yaşadıklarını tahmin etmek zor değil. Peki Lozan ne zaman zafer ne zaman hezimet olur?

DR. SERDAR EFEĞÜLLÜ'NUN YAZISI 12'DE

Kısır döngüleri yeniden üretmek geleneğe sahip çıkmak mıdır?

KEMAL AY'IN YORUMU 17'DE

⦿ ADEM YAVUZ ARSLAN

✉ AdemYavuz@Tr724.com

🐦 @ademyarlan

ERDOĞAN-FİDAN ÇATIŞMASI KAÇINILMAZ

Her ne kadar 'en büyük ortaklık suç ortaklığıdır' dense de ben Erdoğan-Fidan ortaklığını uzun soluklu görmüyorum. Burada belirleyici olan Erdoğan'ın 'kimler tarafından ve ne zaman' hedefe konacağı. 'Çarpışmanın' şiddetini belirleyecek olan ise 'sır küpü'nün stratejisi.

Daha önce, "Erdoğan'ın kafasındaki başbakan adayı Binali Yıldırım'dı fakat 17/25 Aralık yolsuzluk skandalı sonrası geçici olarak 'para pul işleri ile ilgisi olmayan' Davutoğlu'nu seçmek zorunda kaldı, 'çevre güvenliğini' sağladıktan sonra da yollarını ayıracak. Davutoğlu-Erdoğan çatışması kaçınılmaz" diye yazmış ve ekranlarda söylemiş birisi olarak çıtayı bir basamak daha yukarı koyuyorum ve diyorum ki: Erdoğan ile Fidan çatışması kaçınılmaz.

Er ya da geç bu çatışma yaşanacak ve hayli gürültülü olacak.

Neden böyle iddialı bir teze sahip olduğuma gelince...

Gerek Erdoğan gerekse de Fidan kamuoyunun bilmediği isimler değil. Fidan her ne kadar mikrofonlara konuşmasa, ekranlara çıkmassa da gazetecilerle ilişkisi 'her zaman iyiydi' ve onlarla saatleri bulan sohbetler etti, etmeye devam ediyor.

Dolayısıyla 'tarzı' hakkında fikir sahibi olanlar az değil.

Erdoğan ise herkesin malumu. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı döneminden bu yana göz önünde ve 'yoğurt yiyişi' biliniyor.

FİDAN İYİ BİR 'POKER FACE'

Önce Fidan cephesinden bakalım:

Fidan için 'hırslı' birisi denebilir. Daha Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı yaparken 'büyük hedefleri' vardı. MİT Müsteşarlığı sürecinde de 2015 ve sonrası için 'siyasi hedefleri'ni dillendirmişti.

Siyaset için soyunduğunda benim için sürpriz olmadı.

İyi bir 'poker face' yani 'renk vermez'. Perde gerisinden çok iyi organizasyonlar yapar. Ankara'yı iyi bilenler bazı manşetlerin ya da kitapların ardında 'izini' görür. İkna kabiliyeti de yüksektir.

‘Erdoğan sonrası siyaset sahnesinin aktörleri’ listesinde kesinlikle ilk sıralarda yer alır.

‘ERDOĞAN KENDİNİ RİSK ALTINDA GÖRÜRSE...’

Dediğim gibi Erdoğan’ı anlatmaya gerek yok.

Siyasi kariyeri ve bugüne kadar yaptıkları bundan sonra yapabileceklerinin ipucu mahiyetinde.

Erdoğan’ın siyasi çizgisini en iyi tanımlayan ise şüphesiz AKP’nin kurucularından ve bir dönem Erdoğan’ın A Takımı’nda yer alan Abdullatif Şener olmuştur.

Şener şunları söylemişti: “O kadar kendisine odaklı bir kişiliğe sahip ki Erdoğan, düşmemek, devrilmemek ayakta kalmak için gerekirse ülkeyi iç savaşa bile sürükler. Ayakta kalabilmek için ülkenin çok kanlı bir savaşa girmesi gerektiğini düşünürse ülkeyi öyle bir kanlı savaşa bile sokar.”

Ben buna benzer ifadeleri bir dönem Erdoğan’ın ‘kardeşim’ dediği kişilerden de duymuştum.

ERDOĞAN’IN YOLDA BIRAKTIKLARI

İsterseniz bu aşamada kısa bir hatırlatma yapayım. Mesela Erdoğan kimlerle yola çıkmıştı, sıkıştığı anda kimleri yolda bıraktı?

Sözgelimi Mavi Marmara...

Seçim meydanlarında Mavi Marmara sömürüsü ile oy toplayan Erdoğan, Ortadoğu’da yalnız kalınca “Giderken bana mı sordunuz?” deyip İsrail’e dümen kırdı.

Obama’nın zoruyla, kimseyi tatmin etmeyen bir anlaşmaya imza atıp konuyu kapattı. Rusya uçağının düşürülmesi için “Talimatı ben verdim!” dedi, Putin’den ‘zoru’ görünce “Bunu Cemaatçiler yapmış!” dedi.

Almanlara her türlü hakareti etti.

Almanlar Erdoğan’ın anladığı dilden, yani ‘para’dan cevap verince AKP’li bakanlara ‘durumu toparlama’ işi verildi.

Kaddafi ve ‘kardeşim Beşşar Esad’la yaşadıkları da ortada. ‘İkinci evim’ dediği İran ile geldiğimiz durum herkesin malumu.

İç politikada da benzer bir tablo var.

“Milli Görüş gömleğini çıkarıyorum” deyip Erbakan’ı yolda bıraktı. AKP’nin hem Türkiye içinde hem de uluslararası arenada saygınlık kazanmasına vesile olan tüm liberal aydınlar bir bir yolda bırakıldı.

Yaşar Yakış’tan Abdullatif Şener’e merhum Kemal Unakıtan’dan Bülent Arınç’a hatta Abdullah Gül’e kadar herkesi ‘sattı’. Bir dönemin ‘sır küpü’ eski başbakanlık müsteşarı Ömer Dinçer de aynı akıbete uğradı.

‘Bir oyalama taktiği’ olarak başlattığı ‘Çözüm Süreci’ni havale ettiği Yalçın Akdoğan da satılanlardan.

Listeye daha çok isim eklemek mümkün.

Hepsinin ortak özelliği şu: Erdoğan ihtiyaç hissettiği ölçüde bu isimleri kullandı ‘kendisi için risk oluşturmaya başladıkları anda’ da fişi çekti.

Seçim meydanlarında Mavi Marmara sömürüsü ile oy toplayan Erdoğan, Ortadoğu’da yalnız kalınca “Giderken bana mı sordunuz?” deyip İsrail’e dümen kırdı.

SIR KÜPÜ BÜROKRATLAR DA YOLDA KALDI

Erdoğan için ‘ihtiyaç halinde feda edilebilecekler’ listesi sadece siyasilerden oluşmuyor.

Hatta ‘en esaslı liste’ bürokratlarda denebilir.

Mesela bir dönem ‘ben bu davanın savcısıyım’ deyip her türlü desteği – hatta zırhlı arabasını bile – verdiği Zekeriya Öz’ün hali ortada.

Darbe ve parti kapatma tehdidi nedeniyle birçok AKP’linin ‘kısık sesle konuştuğu’, ‘yedekte uçak biletlerini hazır beklettiği’ bir ortamda ‘kahraman’ olan Savcı Öz, şimdi ‘hain’.

Emniyet bürokrasisi de aynı şekilde.

KCK operasyonlarını yaptırdığı Yurt Atayün, Ergenekon operasyonlarını yaptırdığı Ali Fuat Yılmaz gibi isimlerle ilişkisi de böyleydi.

Bazı isimlere legal, illegal talimatlar verdi.

Bizzat süreçlerin içinde yer aldı. ‘Askeri ve yargı vesayetini’ bitirdiğine inandığı anda da ‘uyduruk suçlamalarla’ bu isimleri Silivri’ye yolladı.

Erdoğan’ın ‘kullanıp attığı bürokrat listesi’ hayli uzun.

Mesela... Serhat Demir (Yasin El Kadı’nın Türkiye günlerine refakat ettirdiği polis şefi), Serdar Bayraktutan (El Kaide operasyonunu yap-

tığı, hükümete yakın bazı isimlerin ‘tuhaf ilişkilerini’ deşifre ettiği için hedef oldu), Ahmet Türrer (Emrullah İşler ile Kaddafi’ye giden polis) gibi isimler Erdoğan’ın ‘sırlarını’ bildikleri için bugün cezaevindeler.

Erdoğan en büyük ‘yolda bırakma’ hikayesini Cemaat ile yaşadı.

“[Erdoğan ve AKP kurmaylarından Oscar’lık performans](#)” yazımda detayıyla anlatmıştım. Erdoğan muktedir olabilmek için Cemaat’in toplumsal etkisini, bürokratlarını ve medyasını kullandı.

“İktidar olduğuna inandığı anda” da tasfiye düğmesine bastı.

15 TEMMUZ SÖYLEMİ YARA ALDIKÇA...

Gelelim Fidan ile çatışma senaryosuna.

Fidan gerçekten de Erdoğan’ın ‘sır küpü’. Ortaya dökülmesi halinde Erdoğan’ın hiç memnun olmayacağı bilgilere ve ‘muhtemelen’ belgelere sahip.

En önemlisi “Cemaati yok etme planının” ortağı.

Hele 15 Temmuz kumpasını birlikte kurduklarını düşünürseniz ‘ortaklığın’ boyutunu daha iyi kavrayabilirsiniz.

Peki, Erdoğan bu kadar hayati bir ortağını tasfiye ede(bili)r mi?

İşte dananın kuyruğu burada kopacak. Çünkü birinci yılını doldurmadan ‘resmi 15 Temmuz söylemi’ delik deşik oldu.

249 kişinin şehit olduğu, anayasanın askıya alınıp rejimin değiştirildiği 15 Temmuz’a dair detaylar ortaya çıktıkça şüpheler arttı. Failler yargıdan ve TBMM komisyonundan kaçırılıp ‘resmi söylemdeki boşlukları’ sorgulayan gazeteciler hapse atılsa da mızrak çuvala sığmıyor.

Yandaş kalemlerin ‘durumu toparlamak’ için yazdıkları ‘senaryolar’ ise işleri iktidar açısından daha da karmaşık hale getirdi.

Bu açıdan ‘Kabataş senaryosundaki performansı’ ile göz doldurup Hürriyet’e yerleştirilen Abdulkadir Selvi’nin yazıları iyi bir örnek.

Son günlerde Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez ve MİT Müsteşarı Hakan Fidan’ı parlatmaya çalışan yazılar yazdı. Fakat bilerek ya da bilmeyerek 15 Temmuz sorularını büyüttü.

‘15 Temmuz soruları’ başka bir yazının konusu

ama gelinen noktada durum şu: Darbe girişimine dair bu sorular giderek büyüyor ve oklar Erdoğan-Fidan-Akar üçlüsüne çevriliyor.

Erdoğan açısından 15 Temmuz’a dair şüpheler çoğalır, ‘darbeyi kurguladığı yönündeki kanaatler artarsa’ bir sonraki hamlesi Fidan ve Akar’ı oyun dışına itmek olacaktır.

Bu denklemde şunu da unutmayın...

Son dönemde Erdoğan’a yönelik uluslararası arenada çok ağır suçlamalar var.

Mesela ABD’nin IŞİD’le savaştaki en yetkili ismi Brett McGurk’un geçtiğimiz günlerde Washington’da bulunan Ortadoğu Enstitüsü’ndeki panelde Erdoğan yönetimini Suriye’deki El Kaide varlığı ile ilgili suçlaması beklenmedik bir gelişmeydi. Söz konusu suçlamayı McGurk’ın ‘şahsi fikri’ olarak görmemek gerek.

Son günlerde sık sık manşetlere çıkan Almanya-MİT tartışmaları, ‘casus imamlar’, Suriye’ye gönderilen silahlar gibi maddeleri de alt alta ekleyin.

Bunun üzerine Afrika’daki bazı ‘tuhaf işleri’ da yazın.

Liste uzayıp gidiyor.

Sözün özü şu: Erdoğan – özellikle 17/25 sonrası – merkezine kendisini oturttuğu bir strateji izliyor.

İçeride ‘15 Temmuz’ dışarıda da ‘Suriye ve IŞİD’ mahiyetli eleştiriler, suçlamalar artarsa Erdoğan günah keçisi olarak Fidan’ı gösterecektir.

Her ne kadar ‘en büyük ortaklık suç ortaklığıdır’ dense de ben Erdoğan-Fidan ortaklığını uzun soluklu görmüyorum.

Burada belirleyici olan Erdoğan’ın ‘kimler tarafından ve ne zaman’ hedefe konacağı. ‘Çarpışmanın’ şiddetini belirleyecek olan ise ‘sır küpü’nün stratejisi.

Sonuçta Fidan herhangi birisi değil.

Herşeyini, her adımını biliyor. Üstelik Erdoğan’ın legal, illegal talepleri konusunda ‘Cemaatçi bürokratlar’ gibi oyuna gelecek kadar tecrübesiz de değil.

Bu yazıyı bir kenara koyun derim. Çatışma başladığında da kendinizi korumaya bakın.

‘Kim vurdu’ya gidebilirsiniz...

SEMİH ARDIÇ

SemihArdic@Tr724.com

ALMANYA ONU ÖYLE BIRAKMIYOR

Alman Hükûmeti, fişleme skandalı ve keyfî tutuklamalara imza atan AKP iktidarının peşini bırakmıyor. Berlin, Brüksel'e yolladığı belge ile Türkiye'de demokrasi ve insan hakları ihlallerine son verilinceye dek AB'nin malî destekleri kesmesini istedi. Türkiye'nin istediği şekilde Gümrük Birliği'nin müzakere edilmesini de veto etti.

Almanya, Reis-i Cumhur Recep Tayyip Erdoğan'ın 15 Temmuz 2016 Darbe Tiyatrosu'nu kendisinin nihaî hedefi olan 'tek adam rejimi'ni inşa fırsatına dönüştürmesine artık tahammülü kalmadığını 20 Temmuz'da ilan etmişti. Berlin, Erdoğan'ın kendilerine daha nazik bir dille cevap vermesini inandırıcı bulmadığı gibi Başbakan Binali Yıldırım'ın Çankaya Köşkü'nde 19 Alman şirketinin temsilcilerini kahvaltıda ağır-layıp fişleme skandalı için bizzat özür dilemesini de dikkate almadı.

Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel'in ipuçlarını verdiği müeyyide paketinin ağırlığı her geçen gün farklı mahfillerde hissediliyor. 10 Alman'dan 8'inin müeyyideler için iktidara destek vermesi Türkiye'ye matuf siyasetin daha fazla sertleşeceğine işaret ediyor. Almanya iktidarı, muhalefeti, iş âlemi, sokaktaki insanı ve medyası ile Erdoğan'a karşı yek vücut oldu.

ANKARA, AVRUPA'YI KAYBEDERKE

680 Alman şirketini 'terörle irtibatlı' diye fişle, listeyi Interpol'e ver, gazeteci ya da aktivist olmasına aldırmandan Alman vatandaşlarını Türkiye'de keyfî bahanelerde hapse at. Avrupa Birliği (AB) kriterleriyle taban tabana zıt hukuk ihlallerine imza at. Akabinde göstermelik bir kahvaltı ile hepsini tatlıya bağlayacağını zannet! Bir kahvaltıyla tatlıya bağlanamayacak kadar ağır bir krizin ayak sesleri bütün Avrupa'dan işitiliyor.

Almanya'da Sosyal Demokrat Parti'nin (SPD) başbakan adayı Martin Schulz, "Erdoğan'dan benim gibi birçokları başında hoşlanmıştı. Zira Türkiye'yi Avrupa'ya yaklaştırmak istiyordu. Bu, bu süre içerisinde tam tersine dönüştü. Erdoğan idam cezasını gerçekten yürürlüğe sokacak olursa o zaman Avrupa Birliği'ne kapıyı kapatmış olur" sözleri ile sanki Erdoğan'ın iktidara geldiği ilk seneler-

de çizdiği profile aldanan milyonların hissiyatına tercüman oldu.

ARTIK YETER, MEDYADAN ELİNİ ÇEK

Bir sene geride kalırken 15 Temmuz'un kurgu olduğuna dair itiraflar peşi sıra gelirken o sıcak günlerde 'mağdur'u oynayan ve bütün dünyanın dikkatini esas mağduriyetlerden başka tarafa çeviren Erdoğan'a 'artık yeter' deniliyor. Son kriz vesilesi ile AB üyeliğinin olmazsa olmazları çok sesli medya, bağımsız yargı ve hukuk devletinden vazgeçilemeyeceği hatırlatılıyor.

Madem Erdoğan, AB'yi kendi ikbali uğruna manivela gibi görüyor o halde bu oyuncağı elinden almanın vakti geldi de geçiyor bile. Almanya sadece Erdoğan'ın kendisine kurduğu tuzağın hesabını sormuyor, aynı zamanda AB üyesi diğer 27 devleti de Erdoğan oportünizmine karşı tavır almaya davet ediyor.

İHRACAT KREDİLERİ KESİLDİ, YATIRIM YOK

Almanlar, artık Erdoğan'ın anlayacağı dilden konuşuyor. Hem 3 milyondan fazla gurbetçiyi huzursuz etmemek hem de Erdoğan'a koz vermemek adına birebir ağız dalaşına girmeden netice alma ihtimali yüksek hamlelerle ilerliyorlar. İhracat kredileri kesildi. Avrupa Yatırım Bankası'na 'Türkiye'ye yeni kredi tahsis etme' mesajı verildi.

En son hamleyi Reuters duyurdu. Alman Hükûmeti, Türkiye'de demokrasi ve hukuk devleti ilkelerinin korunmasını sağlamak için Avrupa Birliği'ne malî baskıyı artırma çağrısı yaptı. Berlin'den Brüksel'e gönderilen belgede, AB'den, Türkiye'ye üyelik müzakereleri çerçevesinde yapılan malî yardımın tamamen kesilip kesilemeyeceğini araştırması talep ediliyor.

BERLİN'DEN AB'YE: ERDOĞAN'A O KOZU VERMEYİN

Almanya, milyarlarca Euro desteğin Erdoğan'ın kendi iktidarını pekiştirmek için kullanmasını en azından bu saatten itibaren istemiyor. Bunlarla mahdut değil talepler. AB ile Türkiye arasında

Gümrük Birliği'nin tadil edilmesi için müzakerelere masasına oturulmasının son hâdiseler muvacehesinde mümkün olmadığına işaret etti.

Temel hak ve hürriyetlerin ihlali devam ederken Erdoğan'a böyle bir kozun verilmesine karşı çıkan Almanya, 'AB üyelerinin şu anda AB Komisyonu'na bu konuda vekâlet vermekten uzak durması gerektiği' ikazında bulundu.

Avrupalı yetkililerle AB Dış Politika ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini ve AB Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu üyesi Johannes Hahn'a iletilen o kritik belgede, "Yaptığımız yardımlar doğrudan sivil toplumun yararına olmalı" ifadesine yer verildi.

Bu da gösteriyor ki Almanya hem kendi cenahından hem de AB üzerinden Türkiye'yi demokrasi minderine geri çekmek için gayret sarf edecek. Bütün ikazlara ve kararlı duruşa rağmen muvaffak olunamazsa 'bizimle değilsin' kararının tebliğatı için de hazırlık yapılıyor.

TURPUN BÜYÜĞÜ HEYBEDE Mİ?

Berlin, Türkiye'de demokrasi ve hukuk devletinin yerine ikame edilen tek adam rejimine 'dur' denilmesi için ilan ettiği tavır değişikliğini her geçen gün berraklaştırıyor.

Erdoğan ve yakınlarının müteşebbis tanımına giren faaliyetlerinde ilginç bağlantılar tespit edildiği konuşuluyor ki yakında bunlardan bazıları hakkında adlî tahkikat açılması sürpriz olmaz. Almanya'nın büyük şehirlerinden birinde bir otelin el değiştirmesi esnasındaki bavul ticaretinden imam kılıklı MİT ajanlarına kadar hepsi not edilmiş. Erdoğan adına fişleme yapan konsolosluk memurlarına kadar nice hukuk ihlalinin bilgi ve evrakı Almanya'nın elinde.

Almanların sükûneti tek başına bazılarında hatalı bir kanaate sebebiyet vermişse aynı kişiler bundan sonra olabilecekler hakkında şu Alman atasözüne kulak kabartabilir: "Auge um Auge, Zahn um Zahn / Göze göz, dişe diş."

Almanların sükûneti tek başına bazılarında hatalı bir kanaate sebebiyet vermişse aynı kişiler bundan sonra olabilecekler hakkında şu Alman atasözüne kulak kabartabilir: "Auge um Auge, Zahn um Zahn / Göze göz, dişe diş."

Ütopyadan distopyaya AK Parti

ERHAN BAŞYURT

ErhanBasyurt@Tr724.com

@erhan_basyurt

SOSYAL DEMOKRAT PARTİ'NİN (SPD) başbakan adayı olan **Martin Schulz**, Almanya'da verdiği mülakatta şöyle diyor:

'Erdoğan'dan benim gibi birçokları başlarda hoşlanmıştı, zira Türkiye'yi Avrupa'ya yaklaştırmak istiyordu. Bu, süreç içerisinde tam tersine dönüştü...'

Avrupa Parlamentosu eski başkanı Schulz'un bu sözlerini sadece Batı'da değil Türkiye'de de paylaşan çok insan var.

AK Parti, 'siyasal İslamcı muhafazakarların' ileri demokratik değerlerle çatışmadan, özgürlükleri genişletip, uzlaşmacı bir yönetim benimseyebileceklerine dair 'umut ışığı'

ğiydi... 'Model' gösteriliyordu.

Erdoğan, İspanya Başbakanı Jose Luis Rodriguez Zapatero ile birlikte '**Medeniyetler İttifakı**' girişimini başlatıp, BM'nin de desteğini almıştı.

Türkiye, AB ile üyelik sürecini başlatıp, reform paketlerini hayata geçiriyordu...

Bir hayal gerçeğe dönüşecek, bir 'ütopya' hayata hâkim olacak diye beklerken, Schulz'un haklı eleştirisinde olduğu gibi her şey tam tersine döndü.

Tarihte çok az iktidar, kendi eliyle inşa ettiği güzellikleri, AK Parti gibi yine kendi iktidarında kendi eliyle yok etmiştir...

AK Parti, 'umut ışığı'ydı... 'Model' gösteriliyordu. Bir hayal gerçeğe dönüşecek, bir 'ütopya' hayata hâkim olacak diye beklerken, Schulz'un haklı eleştirisinde olduğu gibi her şey tam tersine döndü.

Her şey, hukukun üstünlüğünden kaçışla başladı. Sonrası çorap söküşü gibi geldi.

AK Parti'nin '**Muhafazakâr Demokrasi**' anlayışı yerini klasik '**otoriter siyasal İslamcı**' hastalığına bıraktı.

Türkiye de, Avrupa Birliği gibi gelişmiş ülke standartlarından sapıp Ortadoğu ülkeleri gibi otoriter/totaliter rejimlere benzemeye başladı.

Hayaller kabusa, ütopya da distopyaya dönüştü...

Distopya, yaşanmak istenmeyen baskıcı ve totaliter rejimlerin yönettiği ülke ve toplumları sembolize eder.

Ütopya yaşanacak bir ülke ve yönetim için erişilecek hayal ise, **distopya** yaşanmamak için çırpınacağınız baskıcı ve totaliter bir ülkedir, bir kabustur...

AK Parti, çoğulcu ve uzlaşmacı bir ileri demokrasi arayışını terk edip, dayatmacı ve baskıcı '**Tek Adam**' rejimini tercih etti.

Yandaşlara kamu imkanları '**ulufe**' gibi dağıtılırken, kamuda partili kadrolaşmaya gidilirken, muhalif olan herkese '**düşman hukuku**' uygulanıyor.

Anayasamız ve evrensel hukuk kurallarına aykırı olduğu halde, hamile kadınlar, yeni doğum yapmış loğusa kadınlar tutuklanıyor.

'İşkenceye sıfır tolerans' anlayışı yerini yeniden polisin orantısız şiddeti ve sistematik işkenceye terk etti.

Gözaltı süresi OHAL bahanesiyle 30 güne çıkarıldı, uzun tutukluluk muhalifleri susturmak için keyfi cezalandırma yöntemine dönüştü.

Cezaevlerinde yaşam koşulları, sırf istatistiksel olarak bile tarihin en kötü verilerini sunuyor. 18-20 kişilik hücrelerde 60 kişi yatırılıyor.

Yargı bağımsızlığı yok edildi. Adil yargılama yok,

avukatlar masumları savundukları için tutuklanıyor.

Avukatlarla görüşmeler sınırlanıyor. Savunma hakkı ihlal ediliyor.

Kutuplaştırılan toplumda, herkes birbirine '**öteki**' gözüyle bakıyor.

Ortalık ihbarcıdan ve iftiracıdan geçilmiyor.

İnsanlar hiçbir savunma alınmadan, hukuki itiraz yolları kapatılarak işlerinden ihraç ediliyor. Ekmekleriyle oynanıyor...

Haklarında dava dahi açılmamış masumların özel mülklerine el konuyor, gasp ediliyor.

Özel eğitim kurumları ve üniversitelere gerekçesiz topluca el konuyor.

Yüz binlerin pasaportu '**tedbir**' iptal edilip, seyahat özgürlüğü kısıtlanıyor...

Polis devleti olmayı geçtik, '**korku imparatorluğu**' inşa ediliyor.

İfade ve fikir özgürlüğü yok edildi.

Basın özgürlüğü ayaklar altında, haber alma hakkı çiğneniyor.

Aydınlar, gazeteciler, akademisyenler hapse atılıyor.

SADAT gibi silahlı milisler ve mafya liderleri, halkı kan banyosu ile tehdit ediyor...

Ne yazık ki AK Parti iktidarında Türkiye, bir '**ütopya**' ülkesi olma yolunda ilerlerken, totaliter bir kâbus, bir '**distopya**' ülkesi haline geliyor.

Ülke uçuruma sürükleniyor. **George Orwell**'in distopya türü ünlü romanı '**1984**'te olduğu gibi '**Cehalet Güçtür**' anlayışı ve ekrandan yapılan beyin yıkamalarla koca bir halk heba ediliyor...

AHMET DÖNMEZ

AhmetDonmez@Tr724.com

@AhmetDonmez

AFP

Sönmezateş, Pandora'nın kutusunu açacak mı?

15 TEMMUZ darbe gecesinin en ilginç figürlerinden biri, hiç şüphesiz Gökhan Şahin Sönmezateş. Özel Kuvvetler'de görevli eski Tuğgeneral Sönmezateş, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı almak üzere Marmaris'e giden timlerin başındaydı. Darbeye katıldığını kabul etti ve asılmaya razı olduğunu peşinen ilan etti. Fakat bazı itirazları vardı. *"Tuzağa düşürüldük. Birileri bizi oyuna getirdi. Bir üst akıl bizi 4 saat beklettikten sonra özellikle Cumhurbaşkanı otelden ayrıldıktan sonra oraya gönderdi"* demişti. Kimdi bu üst akıl? Gerçekten de bir tuzak varsa Sönmezateş, bu tuzağı kuranları biliyor muydu?

BAZI PARÇALARI BİRLEŞTİRELİM...

Çatı davasının 25 Mayıs tarihli duruşmasında konuşan Sönmezateş, ilginç mesajlar veriyordu. Kendisini, 'Braveheart' filminden hatırladığımız bir sahne ile

özdeşleştirmesi dikkat çekiciydi mesela. Sinema tarihinin belki de en çarpıcı ihanet ve inkisar sahnelerinden biri ile... 13. yüzyılda İngiliz Kralı 'Uzun Bacaklı Edward'a karşı İskoçların ulusal kahramanı olan William Wallace, Falkirk Savaşı esnasında yüzünü görmediği zırhlı bir şövalye ile dövüşmektedir. Kendisini teslim alıp başındaki zırhı çıkardığında, bu şövalyenin kendi taht varisleri Robert the Bruce olduğunu görür. Mel Gibson'ın, Wallace'ın o an yaşadığı hayal kırıklığını canlandığı sahne, haklı olarak kült olmayı başarmış sahnelerden biridir.

'WILLIAM WALLACE GİBİ HİSSEDİYORUM'

Gökhan Şahin Sönmezateş, neden bu sahne ile kendisi arasında bir türdeşlik kuruyordu acaba? Mahkemede, bu benzetmeyi söyle dile getirmişti:

"11 Temmuz'dan bugüne, emir

"Tuzağa düşürüldük. Birileri bizi oyuna getirdi. Bir üst akıl bizi 4 saat beklettikten sonra özellikle Cumhurbaşkanı otelden ayrıldıktan sonra oraya gönderdi" demişti Sönmezateş. Kimdi bu üst akıl? Gerçekten de bir tuzak varsa Sönmezateş, bu tuzağı kuranları biliyor muydu?

komuta zinciri içerisinde olduğuna inandırıldığım bir işin içinde oldum. Birileri bizi 4 saat orada bekletti. Bu birileri sivil falan değil, asker. Bir tane film var, 'Cesur Yürek' diye. İskoçya'nın kurtuluşu ile alakalı ve William Wallace diye bir adam var. Kralıyla konuşuyor ve İngilizlerle savaşma kararı alıyor. İngilizlerle savaşa çıktıklarında birkaç grup Wallace'i savaşta yalnız bırakıyor. Buna rağmen savaşa devam ediyor. Savaşın bir bölümünde bir İngiliz ile savaşırken İngiliz'in maskesi düşüyor ve maskenin altındaki kişinin kendi kralı olduğunu görüyor. Uğruna İngilizlerle savaşa girdiği kralın kendisine karşı savaştığını görüyor. Benim durumumu soruyorsanız, ben de aynı durumdayım."

Mahkeme Başkanı Oğuz Dik araya girip, **"Kralınız kim?"** diye sordu. Cevap, **"Onu şu an için müsaade edin Akıncı Üssü davasına bırakalım"** şeklindeydi. Sönmezateş, bir başka yerde de, **"Bekletilme talimatını Akıncı Üssü Hareket Merkezinden aldık. Hüseyin adlı soyadını hatırlamadığım bir yarbayla görüştüm. Ama emri verenlerin hangi generaller olduğunu biliyorum. Talimatın emir komuta zinciri içinde yapıldığını düşünüyorum. O generalin kendisinin açıklamasını bekliyorum"** dedi. Aksi halde Akıncı Davası'nda kendisinin bu ismi açıklayacağını duyurdu.

Dava dün iddianamenin özeti ile başladı. Savunmalara bugün geçilecek. Sönmezateş dediğini yapacak mı, göreceğiz.

Bahsettiği bu isim ya da isimler

kim olabilir? Sönmezateş, halen görevde olduğunu söylüyor.

'SEYMEN ARADI, AKAR'IN AKINCI'YA GELECEĞİNİ SÖYLEDİ'

Şimdi 6 Haziran tarihine gidelim...

Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ın eski özel kalem müdürü Kurmay Albay Osman Kılıç, çatı davasının 6 Haziran'daki duruşmasında ilginç bilgiler verdi. 15 Temmuz gecesi bir tören görevi için Akıncı Üssü'ne çağrıldığını ama buraya gittiğinde silah doğrultularak bir odaya kapatıldığını iddia etti.

Odada beklerken, saat 21.30 sıralarında daha önce ÖKK'da birlikte çalıştığı Binbaşı Şükrü Seymen'in kendisini aradığını anlattı. Seymen de o gece Marmaris'e giden ÖKK timinin başındaydı. Ve tıpkı Sönmezateş gibi o da "Emir komuta zinciri içinde darbe yapılacağını biliyordum. Ben verilen emirleri yerine getirdim. Ben bu planlamanın bile neresindeyim bilmiyorum. Darbe yaptım. Oturup ağlayacak değilim. İdam olsa da canım yanmaz" ifadelerini kullanmıştı.

İşte o Seymen'in aradığı Osman Kılıç, mahkemedeki savunmasında telefon görüşmesini şöyle aktaracaktı:

"Nerede olduğumu ve Genelkurmay Başkanı'nın durumunu sordu. Akıncı Üssü'nde olduğumu, bu nedenle Genelkurmay Başkanı'nın durumunu bilmediğimi ilettim. Bana Genelkur-

Mahkeme Başkanı Oğuz Dik araya girip, "Kralınız kim?" diye sordu. Cevap, "Onu şu an için müsaade edin Akıncı Üssü davasına bırakalım" şeklindeydi. Dava dün iddianamenin özeti ile başladı. Savunmalara bugün geçilecek. Sönmezateş dediğini yapacak mı, göreceğiz.

may Başkan'ının Akıncı Üssü'ne geleceğini, kendisine de bir kısım görevler verildiğini, benim bilgim olup olmadığını sordu. Görevin ne olduğunu ve kim tarafından verildiğini sordum. Görevi paylaşamayacağını söyledi."

Burada biraz duralım. Cumhurbaşkanı'nı alma göreviyle İzmir Çiğli'de bekleyen Şükrü Seymen, Hulusi Akar'ın Akıncı'ya geleceğini biliyor. O sırada saat 21.30. Henüz Akar, Genelkurmay'daki makamında ve darbeciler kendisi ile görüşmeye yeni başlamışlar. Fakat Seymen, Birinci Başkan'ın Akıncı'ya geleceğini biliyor. Nereden biliyor peki? Odasının basıldığı ve 'derdest edildiği' bilgisine sahip değil. Öyle olsa son durumu Kılıç'a sorup bilgi almaya çalışmazdı. Demek ki öncesinden bu bilgiye sahipti.

Ve o cümledeki kritik ifade, **"Genelkurmay Başkan'ının Akıncı Üssü'ne geleceğini, kendisine de bir kısım görevler verildiğini..."** şeklinde devam eden bölüm. Bu sözler, birbiri ile bağ-

lantılı ve birbirini takip eden sıralı bir durumu ima ediyor. Belli ki Seymen, Genelkurmay Başkan'ının Akıncı'ya gelecek olmasının bu plan çerçevesinde olacağını düşünüyor. Nitekim Akıncı Üssü Harekât Komutanı Ahmet Özçetin de ifadesinde, hadiselerin planlanandan farklı geliştiğini, bu nedenle Hulusi Akar'ın Akıncı'ya gelerek harekâtı buradan idare edeceğinin söylendiğini aktarmıştı.

'ŞÜKRÜ'YE SÖYLE, GÖREV İPTAL'

Peki Şükrü Seymen, Akar'ın Akıncı'ya gelip gelmediğini neden soruyordu?

Osman Kılıç'ın ifadesinden devam edelim:

"Saat 23.00 sıralarındaydı. Helikopter sesi duyulunca Genelkurmay Başkanının üsse geldiği konuşuldu. Belli bir süre sonra tam saatini hatırlamıyorum ama Mehmet Dişli generalin bulunduğu binaya geldiğini gördüm. Yine bundan yarım saat sonra salonda 'Gökhan Şahin Sönmezateş ve Şükrü Seymen ile irtibatı olan var mı?' diye sordular. Benim kapıma gelip bana da sordular. Ben de Seymen ile akşam saatlerinde irtibat kurduğumu söyledim. Kendilerinin ulaşamadığını ve Şükrü'ye görevin iptal olduğunu söylememi istediler. Ne görevi diye sorunca, 'o görevi biliyor' diye cevap verdiler."

Bu noktada da biraz duralım... Seymen, İzmir'de kalkış için talimat bekliyor. Bunun için Akar'ın Akın-

cı'ya gelip gelmediğini soruyor. Demek ki onunla bağlantılı bir görev almış, haber bekliyor. Yaklaşık 2 saat sonra Akar üsse geliyor. Onunla birlikte gelenler hemen, **"Gökhan Şahin Sönmezateş ve Şükrü Seymen ile irtibatı olan var mı?"** diye soruyor. Dikkatinizi çekerim, bu soru Genelkurmay Başkanı üsse gelince sorulmaya başlanıyor. Onlara ulaşmak istemelerinin sebebi ise 'görevin' iptal edildiğini söylemek.

O halde bu görevi kim verdi? Seymen neden Akar'ın gelip gelmediğini sordu? Neden Akar'la birlikte gelenler Sönmezateş ve Seymen'e ulaşmaya çalıştı? Görev neden iptal oldu?

Belli ki Seymen, Genelkurmay Başkan'ının Akıncı'ya gelecek olmasının bu plan çerçevesinde olacağını düşünüyor.

Yine bir soru ile devam edelim: Sönmezateş veya Seymen'e görevin iptal olduğunu söyleyebildiler mi?

Hayır. Söyleyemedikleri için İzmir'de saatlerce bekleyen darbeci timler, Cumhurbaşkanı otelden ayrıldıktan çok sonra

harekete geçip Erdoğan İstanbul'a vardktan sonra otele ulaştılar. Bu kadar zaman Sönmezateş ve Seymen'e nasıl olup da kimse ulaşamadı? Yoksa ulaşmak mı istenmedi?

PANDORA'NIN KUTUSU AÇILACAK MI?

Bir diğer soru: Gökhan Şahin Sönmezateş'in bahsettiği Yarbay Hüseyin kim? Bu tarife uyan bir isim var: Hüseyin Yılmaz. Pilot Yarbay Yılmaz, aynı zamanda Cumhurbaşkanı'nın yaveri Ali Yazıcı'ya Erdoğan'ın yerini bildirmekle suçlanan kişiydi. Fakat 21 Temmuz'da Marmaris davasından tahliye edildi. Bu davada Sönmezateş'le yüzleştirildi. Hâkim, **"Görüştüğün Hüseyin bu muydu?"** diye sordu. Eski Tuğgeneral, **"Hayır. Kesinlikle bu değil"** cevabını verdi. Hüseyin Yılmaz da adı geçen kişinin kendisi olmadığını savunarak, **"Olay günü çocuğumun doğum günü vardı. Saat 22.54'e kadar evimde olduğumu o gün çekilmiş fotoğraflar ile ispatlayabilirim. İsmimin karıştırıldığı düşünüyorum. Çünkü aynı isimde Hüseyin Gazi Yılmaz, Hüseyin Taşkıran ve Hüseyin Yıldırım isimli kişiler de var"** dedi. Ancak saydığı bu isimler, davanın sanıkları arasında değil. Yarbay Yılmaz'ın halen Akıncı Davası'nın tutuklu sanıklarından olduğunu hatırlatalım.

Gökhan Şahin Sönmezateş, 18 Temmuz'daki duruşmada, "Pandora'nın kutusu daha açılmadı" demişti.

Bakalım açacak mı?

DR. SERDAR EFEÖĞLU

@drefoeglu

Lozan Ne Zaman Zafer Ne Zaman Hezimet Olur?

“Tarihte bize ne yaptılar? 1920’de bize Sevr’i gösterdiler. 1923’de bizi Lozan’a razı ettiler. Birileri de bize Lozan’ı zafer diye yutturmaya çalıştı...Bağırsan sesinin duyulacağı adaları biz Lozan’da verdik. Zafer bu mu?... O masaya oturanlar, o anlaşmanın hakkını vermediler”.

“...Aziz milletimizin her türlü yokluğa, yoksulluğa ve imkânsızlıklara rağmen yazdığı istiklâl destanı, Lozan Antlaşması ile diploması ve uluslararası hukuk alanında tescil edilmiştir. Türk Milleti, Lozan Antlaşması ile bu topraklardaki bin yıllık varlığını hedef alan Sevr’i yırtıp atmış, bağımsızlığından asla taviz vermeyeceğini tüm dünyaya kabul ettirmiştir...”

Yukarıdaki metinler okunduğunda birincisinin yıllardır Lozan’ın büyük bir hezimet olduğunu Türkiye’ye duyurma gayretinde olan siyasal İslamcılar tarafından, ikincisinin ise Atatürk’ün her icraatını olduğundan çok daha büyük göstermeye çalışan “Kemalist-Ulusalcı” söylemi öne çıkaran kişiler tarafından kaleme alındığı tahmin edilebilir.

Halbuki birinci metin Erdoğan’ın muhtarlara hitaben 29 Eylül 2016’da yaptığı konuşmada, diğeri ise 24 Temmuz 2017’de Lozan Barış Antlaşması’nın yıldönümün-

Lozan’ı eleştirerek bundan prim yapmaya çalışan kişilere göre Lozan’da büyük tavizler verilmiş ve “üç kıtaya ve yedi iklime hâkim koskoca imparatorluk” yağmalatılmıştı. Kemalist-Ulusalcı söyleme göre ise Lozan “bir ulusun yeniden doğuşu idi” ve Kurtuluş Savaşı’ndaki askeri zafer, siyasi zaferle taçlandırılmıştı.

de Cumhurbaşkanlığı’nın sitesinde yer aldı. Erdoğan’ın her konuşmasını tevil etmeye çalışan partizan yazarların bu çelişkileri görünce Lozan’ın zafer mi, yoksa hezimet mi olduğu konusunda büyük bir ikilem yaşadıklarını tahmin etmek zor değil.

Lozan’ı eleştirerek bundan prim yapmaya çalışankişilere göre Lozan’da büyük tavizler verilmiş ve “üç kıtaya ve yedi iklime hâkim koskoca imparatorluk” yağmalatılmıştı. Kemalist-Ulusalcı söyleme göre ise Lozan “bir ulusun yeniden doğuşu idi” ve Kurtuluş Savaşı’ndaki askeri za-

fer, siyasi zaferle taçlandırılmıştı.

OSMANLI'NIN DAĞILMA SÜRECİ

Lozan'ı anlayabilmek için Osmanlı'nın dağılma sürecini bilmek gerekiyor. Osmanlı Devleti, II. Abdülhamit'in hükümdarlığının ilk yıllarındaki Berlin Antlaşması ile; Kars, Ardahan ve Batum'u kaybetmiş, Bosna Hersek geçici olarak Avusturya'ya bırakılmıştı. Ardından Kıbrıs İngilizlere üs olarak verilmiş, Mısır İngilizlerin işgaline uğramıştı.

Sonraki büyük kayıplar II. Meşrutiyetin ilanı sonrasında yaşanmış; Yunanistan Girit'i, Avusturya Bosna Hersek'i topraklarına katmış, Bulgaristan sembolik olan bağlılığını sona erdirmişti.

Diğer büyük kayıplar ise Balkan Harbinde yaşandı. Osmanlı Devleti büyük bir bozguna uğrayarak Edirne'ye kadar olan bütün Rumeli'yi ve birkaç hariç Ege Adalarını kaybetti. Rodos'un da dahil olduğu On iki Ada ise Trablusgarp Savaşı esnasında İtalyan işgaline uğramıştı.

EN BÜYÜK FELAKET BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI

Osmanlı Devleti 1914-1918 yılları arasında Almanya, Avusturya ve Bulgaristan'la birlikte İngiltere'nin başını çektiği İtilaf devletleri ile savaştı. Savaşta Çanakkale, Kut'ül Ammara ve 1918 yılındaki Kafkas Cephesi harekâtı gibi başarılar kazanılsa da Hicaz, Yemen, Filistin, Lübnan, Irak, Suriye toprakları elden çıktı.

30 Ekim 1918'de Mondros Ateşkes Antlaşması yapıldığında bütün bu topraklar kaybedilmişti. Ardından Anadolu'nun büyük bir bölümü İngiliz, Fransız, İtalyan ve Yunanlıların işgaline uğradı. Toprak kayıpları 10 Ağustos 1920'deki Sevr Antlaşması ile Osmanlı Devleti tarafından onaylandı. Dahası bu antlaşma ile Anadolu'nun büyük bir kısmında İtilaf devletlerinin egemenliği kabul edildiği gibi, Osmanlı Devleti İstanbul ve Orta Anadolu'ya mahkûm edildi.

Bu kötü gidiş, İstiklal Harbi'nin kazanılmasıyla sona erdi. Böylece doğudaki Ermeni, Antep, Urfa ve Maraş'ta Fransız ve Batı Anadolu'daki

Yunan işgali sona erdi. İtalyanlar ise silahlı mücadele olmadan işgal bölgelerini terk ettiler.

İtilaf devletlerinin başını çeken İngiltere ile herhangi bir savaş yapılmadı. Kurtuluş Savaşı sona erdiğinde İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile başkent İstanbul, hâlâ İngiliz işgali altındaydı.

LOZAN'DA NE OLDU?

20 Kasım 1922'den 24 Temmuz 1923'e kadar süren Lozan Konferansı'nda yeni Türk devletinin sınırları belirlendi. Diplomatik bir başarı olarak Doğu Trakya ve İstanbul, savaş olmaksızın kurtarıldı.

Türkiye, konferanstaki kırmızı çizgilerinden birisi olan Ermenilere toprak verilmemesi stratejisinde başarılı oldu. Suriye sınırı Ankara Antlaşması'nda belirlendiğinden İskenderun

sancağı Fransızlarda kaldı. Irak sınırının ise Türkiye ile İngiltere arasında barış yoluyla çözülmesi kararlaştırıldı.

Batı sınırında Balkan Harbi sonundaki durum çok az değişti. Bulgaristan sınırı aynı kalırken, Yunanistan sınırında Meriç'in batısındaki Karaağaç savaş tazminatı karşılığında Türkiye'ye bırakıldı. Balkan Harbinde kaybedilen Batı Trakya zaten Yunanlı-

ların elindeydi ve bu durum devam etti.

Ege adalarından Yunanlıların elindeki adalar Yunanistan'da kalırken, kaybedilmemiş olan İmroz, Bozcaada ve Tavşan adaları Türkiye'ye verildi. On iki Ada ve. 1915'e kadar kaybedilmediği halde, I. Dünya Savaşı'nda önce Fransız sonra da İngiliz işgaline uğrayan Meis adası da İtalyanlara bırakıldı.

Büyük devletlerin en önemli mücadele alanlarından birisini oluşturan Boğazlar ise Sevr'de tamamen İtilaf devletlerinin egemenliğine verilmişken, Lozan'da Türkiye'nin de üyesi olduğu Milletler Cemiyeti'ne bağlı "Boğazlar Komisyonu" nun egemenliğine bırakıldı.

ADALAR NE ZAMAN KAYBEDİLDİ?

Erdoğan'ın konuşmasında belirttiği "bağırduğumuzda sesimizin duyulacağı" adalar çok önce Balkan Harbi'nde işgal edilmişti. Daha sonraki

20 Kasım 1922'den 24 Temmuz 1923'e kadar süren Lozan Konferansı'nda yeni Türk devletinin sınırları belirlendi. Diplomatik bir başarı olarak Doğu Trakya ve İstanbul, savaş olmaksızın kurtarıldı.

müzakerelerde ise Osmanlı Devleti onaylansa da fiili durum devam etti.

Kurtuluş Savaşı'nda adaları geri almaya yönelik bir muharebe yaşanmadı. Lozan bu yönüyle, İtalyan işgalinde bulunan On iki Ada'nın ve Yunanlıların elinde bulunan Ege adalarının "fiili durumunu hukuki" hale getirdi.

Kurtuluş Savaşı'nın amacını ortaya koyan Misak-ı Milli'de sınırlarla ilgili hedefler vardı. Kurtuluş Savaşı sırasındaki Moskova Antlaşması ile Batum'un Gürcistan'a, dolayısıyla Sovyetlere bırakılması Misak-ı Milli'ye aykırıdır. Aynı durum Türk nüfusun çoğunlukta olduğu Hatay için de geçerlidir.

Batı Trakya zaten Balkan Harbinde kaybedilmişti. Misak-ı Milli'ye göre burada halkoylaması yapılması kararı olmasına karşılık, Türkiye bunu İtilaf devletlerine kabul ettiremedi.

Irak sınırı konusu en büyük problemlerden birini oluşturdu. Türkiye, Musul'un da yer aldığı, 30 Ekim 1918'de işgal edilmemiş olan ve petrolün bulunduğu bu bölgeyi kaybetmek istemiyordu. Ancak yıllarca savaşmış bir ordu ile yeni bir harp göze alınamadığı için 1926'da İngilizlere bırakıldı.

Cumhuriyetin kurucu kadrosunun da Lozan'ın belirlediği sınırlardan memnun olmadığı, ancak dönemin şartları gereği "yetmez ama evet" dediği anlaşılıyor. Dünyadaki gelişmelere bağlı bir şekilde realist bir siyaset sonucunda 1936'da Montreux Sözleşmesi ile Boğazların tamamen kontrol altına alınması ve 1939'da İskenderun Sancağı'nın savaş yapmadan diplomatik yollarla Türkiye'ye katılması bunu ispatlıyor.

LOZAN NE ZAMAN YÜRÜRLÜKTEN KALKACAK?

AKP tarafından "ver mehteri" anlayışı ile hareket eden kitlelere yapılan propagandalar da, Lozan'ın 100. yılında yürürlükten kalkacağı ve böylece Türkiye'nin şimdiye kadar çıkarılması yasak olan petrol ve bor gibi kaynakları 2023'den itibaren rahatlıkla çıkarabileceği yalanı önemli bir malzeme olarak kullanılıyor.

Halbuki Lozan Antlaşması'nda bir süre belirtilmediği gibi, antlaşmanın herhangi bir gizli maddesi de bulunmuyor. Gerek Genelkurmay Arşivleri'nde araştırma yapan Ali Güler'in, gerekse İngiliz Arşivleri'nde çalışma yapan Sevtap Demirci'nin tespitleri de bu yönde.

Lozan Antlaşması'nda bir süre belirtilmediği gibi, antlaşmanın herhangi bir gizli maddesi de bulunmuyor. Gerek Genelkurmay Arşivleri'nde araştırma yapan Ali Güler'in, gerekse İngiliz Arşivleri'nde çalışma yapan Sevtap Demirci'nin tespitleri de bu yönde.

LOZAN, REALİTENİN SONUCU

Biz bu yazıda sadece "sınırlar" üzerinden bir portre çizmeye çalıştık. Bize göre Lozan, çeşitli amaçlarla farklı kesimler tarafından istismar edilse de ne büyük bir zafer, ne de abartıldığı gibi büyük bir hezimettir.

Lozan, devrin şartlarından doğan ve on bir yıl süren savaştan sonra insan kaynakları, ekonomik imkânlar ve askerî durum nedeniyle yeni bir savaş göze alınamadığından imzalanan bir antlaşmadır. Birçok eksik yönü olsa da, bazı değişikliklere rağmen halen yürürlükte olması ile de dünyaya önemli bir örnektir.

Lozan, bundan sonra da birbirine çok zıt söylemlerle istismar edilmeye devam edilecektir. Ancak Erdoğan'ın bu antlaşmayı önce hezimet sonra büyük bir zafer olarak değerlendirmesi her yönüyle ilginç bir durum oluşturmaktadır.

Gerçekte Erdoğan'ın zihninde hangisinin kabul gördüğünü bilmek elbette mümkün değil. Bununla birlikte yandaş kitle tarafından "Halife" olarak görülen bir liderin birbirine bu kadar zıt söylemlerde bulunarak "bir gün kara dediğine, başka bir gün ak" demesi çok tuhaf bir durum. Erdoğan'ın bu tür çelişkili ifadelerinin "siyaseten" veya "resmî ideoloji" çerçevesinde mi olduğu şeklinde bir açıklama yapılırsa, partizan kitle de daha rahat tevil edebilecektir.

ERMAN YALAZ

ErmanYalaz@Tr724.com

ERDOĞAN GÖRMEZ'İ NİYE YEDİ, FİDAN'I NE ZAMAN YER?

Meşhur çocuk masalıdır. Tezgâhta tek ip bile olmadan dünyanın en güzel kumaşını diktiklerini söyleyen iki sahtekâr bir ülkenin kralını kandırırlar. Ülkenin gerçek sorunları ve işleriyle meşgul olmayan kralın da zaten tek derdi giydiği elbiseleridir. En güzel kumaşlar en iyi terziler onun için çalışır yıllarca. Kral sadece elbiselerinden ve kendisinden ibaret bir dünya kurduğunda bu iki sahtekâr çıkagelir. Vadettikleri elbise öyle güzel bir kumaştan yapılacaktır ki, budalalar ve yeteneksizler kralın elbisesini göremeyeceklerdir. Kral, bu fikri çok sever. Hem dünyanın en güzel elbisesini giyecek hem de etrafındaki budalaları şıp diye tespit edecektir. Kralı ve saray ahalisini ikna eder bu iki sahtekâr.

Ülkenin en değerli kumaşları, hazinenin bütün parası akıtılır. İki terzi sahtesi, krala o güne kadar giymediği, en güzel elbiseyi dikecektir ne de olsa. Bir elleri yağda bir elleri balda günlerini gün ederler. Kral gün geçtikçe meraklanır. Bilgi almak için vezirini gönderir. Sarayın en geniş odasında çalışan terzi sahtelerini ziyaret eden vezir, tezgâhta hiçbir şey olmadığını görür. Ancak kendi aptallığının ortaya çıkacağı korkusuyla geri döner. Önce sahtekârlara ve olmayan kumaşa övgüler düzer. Gidip gördüklerini krala anlatır. Yeni elbisesinin ve dünyanın en güzel kumaşının hikayesi kralı mest eder.

Gün gelir, prova yapılır. Kral da tezgâhta kumaş, sahtekarların elinde elbise görmez. Ancak ken-

di budalalığının ortaya çıkacağı korkusuyla o da susar. Görünmeyen kumaştan elbiseyi haftalar sonra tamamlar iki sahtekâr. Elbisenin ve terzilerin ünü tüm ülkeye yayılmıştır. Kralın yeni ancak budalaların göremediği elbisesini halkın arasında giyeceği gün gelir. 'Dünyanın en iyi kumaş' diyerek kandırmıştır kralı iki sahtekâr. Tören alayları eşliğinde çırılçıplak meydana çıkar kral. Herkes elbisenin güzelliğini birbirine anlatır korkuyla. Görmemek budalalıktır çünkü. Ta ki bir çocuk bu büyüü bozuncaya kadar: 'Kral çıplak!' Masumiyetin sesidir bu. On binlerin arasında önce fısıltı olur ve ses yükselir: "Kral çıplak, Kral çıplak... Üzerinde giysisi yok." Ancak Kral yine de dik durmaya çapalayıp törenin sonuna kadar yürüyüşünü sürdürür. Uşaklar da kralın olmayan mantosunu ve kuyruğunu taşıyordur.

Tek adamlığın, kralın yalnızlığının, hırslarına ve şehvetlerine esaretinin hikayesidir bu...

ŞÜPHE DUYULUNCA YENENLERİN HİKÂYESİ

Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez'in emeklilik zarfıyla istifa etmesi ve yandaş kalemlerin Hakan Fidan'a istifa baskısı kurdukları şu günlerde bu iki sahtekarın hikayesi aklıma düştü. Ülkenin demokrasi ve insan hakları birikimini yerle bir eden Kral'ın görmeyenlerin budala olduğunu zannettiği elbisesi tel tel dökülüyor. 15 Temmuz bu iki sahtekarın diktiği en son elbiseydi. Kral şimdi çırılçıplak. Yine. Ortada anlattıkları gibi bir darbe yok. Tıpkı kralın görünmez elbisesi gibi.

Şimdi bu iki sahtekarın ve benzer şekilde devlet mekanizmasındaki diğer Kralcı-Erdoğancıların tasfiye zamanı gelmiş anlaşılır. Masum on binlerin hapis yattığı, anneleriyle bir günlük bebeklerin tutuklandığı bir tek adam diktasında kralın, yani Erdoğan'ın çıplak olduğunu artık halkın hiç olmazsa yarısı haykırıyor. Yaşananlar tıpkı masaldaki kral gibi Erdoğan'ın da bitişinin hikayesi. Taptıkları helvayı acıkınca yiyen putpe-restler misali, Erdoğan ve etrafında peydahlanan sahtekârlar ve dalkavuklar, yaptıkları putları yiyecekler. Yiyorlar da. Ne 15 Temmuz gecesi verilen salalar, ne de darbecilik oyunları, aktörlerini geri dönülmez akıbetten kurtarabilecek.

Diyanet Reisi gider ayak, MİT'in göbeğindeki darbe oyununu deşifre etti örneğin. Hakan Fidan'dan değil, eşinden öğrendiğini söyledi darbeyi. Bundan büyük sebep mi lazım görevden alınmak için? İsminin Bylock listesinde geçmesi, Hadis kitabı projesinde yazdığı mektuplar... Ne F..ö raporları ne başka bir şey. Görmez'i yiyen, Kral'ın içindeki şüpheler... Bu korku daha çok kişiyi siyaset ve bürokrasiden silip süpürecek üstelik...

Bakalım yakın tarihe: Erdoğan nasıl diktatörleşti? Kimleri yedi? Partiyi birlikte kurduğu Abdullah Gül, Bülent Arınç ve en son Ahmet Davutoğlu olmak üzere en yakınındakileri, aslında kendi başlangıcını diskalifiye etti Erdoğan. 17-25 Aralık süreci milat oldu. Aslında hesaplaşma önceden başlamıştı. Parti ve bakanlar kurulu listelerinde bir numarada yer alan birçok ismin üstünü çizdi. Ya partiden uzaklaştırdı ya kabineden çıkarttı. İsimleri hatırlayın: Dengir Mir Mehmet Fırat, Ali Coşkun, Yaşar Yakış, Köksal Toptan, İdris Naim Şahin, Necati Çetinkaya, Ertuğrul Günay, Sadullah Ergin, Mehmet Ali Şahin, Vecdi Gönül, Ali Babacan, Suat Kılıç... En son iki kabine değişikliğinde Yalçın Akdoğan, Efan Ala, Nabi Avcı ve Mehmet Müezzinoğlu hemen akla gelenler.

BU BİR YALNIZLAŞTIRMA OPERASYONU

Asıl kırılma yolsuzluklardı. 17 Aralık yolsuzlukları ortaya çıktığında Muammer Güler, Zafer Çağlayan, Egemen Bağış, Erdoğan Bayraktar haftasında çizik yemişti. Abdullah Gül'ün eşi Hayrünisa Gül, 17 Aralık rüşvet ve yolsuzluk soruşturmaları sürecinde '28 Şubat'ta bu kadarını görmedik' diye anlatmıştı yaşadıklarını. Troller, cumhurbaşkanına ayar vermeye kalkıştıyordu Gül'ün Erdoğan'a karşı tüm teslim olmuşluğu ve suskunluğuna rağmen.

Davutoğlu'nun görevden alınması garabetinin Türk siyasi tarihinde örneği yok mesela. 7 Ha-

ziran seçimlerinde tek başına iktidarı kaybeden AKP'ye iktidarı tekrar hediye eden CHP-MHP ikilisinin katkıları elbette yadsınamaz. Terörle halkın korkutulması, Erdoğan'ın meydanlara çıkması da. Ancak Yüzde 49,5 ve 317 milletvekili ile AKP'nin genel başkanı ve Başbakan olan Davutoğlu 'Pelikan' yazarlarının operasyonlarıyla 15 günde tahttan indirilmişti.

Ya medya kalemşörleri? Mustafa Karaalioğlu, Yusuf Ziya Cömert, Mehmet Ocaktan, sonra İbrahim Kiras'lar...

Tek adamlık hep böyle olmuş. Dikta derinleşip, kök salma istidadı gösterdiği müddetçe Kral adamlarını yemiş. Yalanları ve hakareti daha çok benimseyenler kralın yordakçısı, yardımcısı, veziri olmuş. Şimdi yaşanan süreç bu süreç. Erdoğan'ın yalnızlaşma süreci sürüyor. Buna odun taşıyan Ergenekon, derin devlet unsurlarını da unutmayalım. İlker Başbuğ'lar, Doğu Perinçek'ler Erdoğan'ın yalnızlaştırılması operasyonuna odun taşımaya devam ediyorlar. Geçen sene MİT Müsteşarı Fidan ilk tartışıldığında, Ergenekon sanığı Levent Göktaş'ı o koltuğa oturtmak için az çabalamamışlardı. Darbe görünümümlü temizlik harekâtında 15 Temmuz kahramanı olarak karşımıza çıkarılacak kripto mahpuslukları bekliyorum mesela ben... İltisaklıları...

KRAL ÇIPLAK OLUNCA...

Ancak şurası net. Dün AB, demokrasi, evrensel hukuk değerlerini yücelttiği ve ülkeyi bu yöne taşıdığı bilinen kadroların Erdoğan ve şürekasının yolsuzluklarının ortaya çıkmasından sonra tasfiye edilme süreci gibi yeni bir tasfiye dalgası var karşımızda. 15 Temmuz kontrollü darbesiyle dünyanın en güçlü beşinci ordusunu tasfiye etti.

Erdoğan, Anayasa Mahkemesini, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nu, Yargıtay'ı, Danıştay'ı, Sayıştay'ı, yani komple adalet bürokrasisini bir çay toplama karşılığında yok etti. Akademisinden medyasına, emniyetinden askerine, sivil toplumundan dini cemaatlerine varıncaya kadar bir dizi sosyal yapı, meslek, yetkinlik, makam, devlet geleneği, köklü politikalar kurban edildi. Kırmızı çizgiler 80 kez değiştirildi, 80 kez ihlal edildi. Sıra Mehmet Görmez'lere, Hakan Fidan'lara gelmişe benziyor. Ama yine de durmayacağını bilmek lazım. 'Kral Çıplak!' çünkü. Yürüyüşün sonuna kadar dik tutacak. Üstünde olmayan elbisesini budalaların göremediği zannıyla yürümeye devam edecek. Yalanlar Kral'ın üstüne oturuyor. Kralın üstünde elbise, ülkede demokrasi yok. Hep birlikte bağıralım: Kral çıplaaak...

KEMAL AY

 KemalAy@Tr724.com

GEÇMİŞİN KISIR DÖNGÜLERİNİ YENİDEN ÜRETMEK GELENEĞE SAHİP ÇIKMAK MIDIR?

İstanbul Maçka'da genç bir kadının kıyafetini beğenmeyen bir güvenlik görevlisi, muhatabının parkı terk etmesini istedi. Genç kadının olayı medyaya taşınmasıyla güvenlik görevlisinin çalıştığı kurumla irtibatı kesildi.

Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde de sarıklı ve sakallı bir adam, eline geçirdiği tahrayla Atatürk heykeline saldırdı. Dinde putperestliğe yer olmadığını savunan adama bir süre sonra polis müdahale etti. Çıkarıldığı mahkemece tutuklandı.

Bu arada Kur'an kursu hocası bir kadınla yakalanan ilçe müftüsünü, Kur'an kursundaki küçük bir kızı taciz ettiği için tutuklanan bir imamı da son bir hafta içinde medyadaki haberlerden okuduk.

Son yıllarda kadınlara uygulanan şiddet ve taciz vakalarının artmasıyla ilgili Aile Bakanlığı'nın geliştirdiği bir 'savunma' metodu var. Buna göre vakalar artmış değil fakat vakaların mahkemeye götürülme ve kayıt altına alınma oranı artmış. Bu da tabii ki AKP'nin 'başarısı'. Zira artık insanlar, devlete güveniyor ve 'kol kırılıp yen içinde kalmıyor'.

Ancak kayda geçirilen vakalardaki artış, göz korkutan cinsten. Mayıs ayında Adalet Bakanlığı adli vakalarla ilgili istatistikleri paylaştı. 2006'dan bu yana yapılıyor bu paylaşım ve 10 yılda ülkenin nereden nereye geldiğiyle ilgili bazı çıkarımlar yapmayı mümkün kılıyor.

18 YAŞ ÜSTÜNÜN YÜZDE 5,7'Sİ SANIK SANDALYESİNDE

[Buna göre](#) 2006'da 2 milyon 742 bin sanık varken, 2016'da bu sayı 7 milyon 398 bine çıkmış. 18

Hâkimin yorumu çoğunlukla toplumsal hassasiyetlerle, kişilerin özgürlüğü arasında bir denge gözetmeye çalışıyor. Toplum, sonuna kadar cezalandırma talep ederken, yasa yorumcuları 'topluma yeniden kazandırma' gibi bir sınır koymaya çalışıyor.

yaşın üzerindeki nüfusun yüzde 5,7'sinin 'sanık' sandalyesine oturmakta olduğunu hesaplayabiliyoruz buradan.

İşlenen suçların yüzde 23,7'si mal varlığına ilişkin. Yani hırsızlık, gasp, yolsuzluk ve bilumum maddi suçlar. Daha korkutucu olanı, bu suçların yüzde 21,3'ünün vücut dokunulmazlığına karşı ve yüzde 15,9'unun hürriyete karşı işlenen suçlardan oluşması. Bu suçların içerisinde yaralama, cinayete teşebbüs ve cinsel suçlar var. 'İnsanın insana verdiği değer' hususunda toplumdaki yerleşik algıyı sorgulatan bir durum. Nitekim adli vaka olarak kayda geçmeyen ve tarafların farklı yöntemlerle 'hallettiği' bir yığın başka meseleyi de hesaba katmak gerekir.

2006'da çocuklara yönelik cinsel istismarda suçundan 3 bin 778 karar verilmiş. 2016'da bu sayı 21 bin 189'a çıkmış. Sanıkların yüzde 58,8'i ceza almış bu kararlarda. Gerçekten ne kadarı suçlu bilemiyoruz zira mesela cinsel taciz suçlarında sanıkların ceza alma oranı 2006'da yüzde 47,7'den 2016'da yüzde 36,5'e düşmüş. Son yıllarda ka-

muya yansıyan cinsel istismar içerikli davalarda mahkemelerin 'sanıklardan yana' tutumları tartışma konusuydu. Dahası, çeşitli baskı araçlarıyla şikayetlerin çekildiği görülüyor.

(15 Temmuz sonrası AKP'nin 'toplumsal kıyımı' henüz bu istatistiklere yansımamış durumda.)

ADLİ VAKA İLE SİYASİ YOZLAŞMA BİRBİRİNDEN AYRILMALI MI?

Diyeceksiniz ki, yazının başında bahsi geçen güvenlik görevlisinin bir kadının kıyafetine karışması ve Atatürk heykeline saldırılması olayları 'adli vaka' sayılmaz, onların arkasında ideolojik bazı hesaplaşmalar yatıyor. Hem katılıyorum hem katılmıyorum.

Maçka Parkı'ndaki olay medyada geniş yer buldu. Özellikle toplumda önde gelen kadınlar tepki gösterdi. TÜSİAD'ın eski başkanı Ümit Boyner'in 'Kimden alıyorsunuz bu gücü?' sorusunun cevabı, birçokları için belliydi ama Ümit Hanım bu cevabı verme konusunda yeterince 'güçlü' görülüyordu. Güvenlik görevlisinin parktaki kadının kıyafetine karışabilmesini mümkün kılan atmosfer, bazılarına göre, bizzat iktidar tarafından oluşturulmuştu. Anne babaların müsaadesiyle iyice zıvanadan çıkan çocuklar gibi, toplum da siyasî 'müsaade' ile kendini pek çok şeye yetkili hissediyordu.

Hatırlarsanız şortlu bir kadına otobüste tekme attığı görüntülenen, belgelenen sanık da 9 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırılıp sonrasında serbest bırakılmış, tepki olunca da yeniden tutuklanmıştı. Bu tip davalarda yasaların nasıl uygulanması gerektiğine dair çeşitli içtihatlar var: Ancak hâkimin yorumu çoğunlukla toplumsal hassasiyetlerle, kişilerin özgürlüğü arasında bir denge gözetmeye çalışıyor. Toplum, sonuna kadar cezalandırma talep ederken, yasa yorumcuları 'topluma yeniden kazandırma' gibi bir sınır koymaya çalışıyor. Gelgelelim, siyasî atmosfer burada da devreye giriyor ve siyasetteki yozlaşmadan bunalan toplum kesimi, bu türlü durumları siyasî mücadelenin bir parçası olarak gördüğü için 'mutlak zafer' ile sonuçlanmasını talep ediyor.

Atatürk heykeline saldırı meselesinin de Türkiye Cumhuriyeti hafızasında benzer bir önemi var. Cumhuriyet'in kuruluşunun 'toplumun bir kesimine rağmen' olduğu yönündeki yaygın anlatı, bu türlü 'sembolik' eylemleri travmatik bir düzeyde ele alma sonucunu doğuruyor. Mesela yargı/devlet heykele saldıracak adamı idam edeceğini söylese, muhtemelen toplumun aynı kesiminden cılız bir muhalefetle karşılaşır. Zaten devlet/

yargı verdiği kararlarla çoğu zaman bu 'toplumsal yarılmayı' beslediği için biraz da buralardayız. 27 Mayıs'tan sonra Adnan Menderes ve arkadaşlarının asılması ve 10 yıl sonra '3 sizden, 3 bizden' denilerek Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının asılması bunun bir örneği.

İdeolojik hesaplaşmalarla adli vakaların birbirine bu kadar 'yakın' algılanmaya başlaması, toplumdaki bu yarılmayı da derinleştiren cinsten. Siyasetteki boğucu hava, ben ve öteki kavramlarının sürekli altını çizdiği için çoğu zaman işlenen 'suçlar' da bu çerçeveye sığıyor. Ancak kişileri değil de sürekli ideolojileri cezalandırmaya çalışmak, başka onulmaz yaralar da açıyor.

TOPLUMSAL KÖTÜLÜK DALGASINDAN KAÇMAK İÇİN...

Gelgelelim siyasî atmosferin boğuculuğu kadar, toplumsal realitelerin darlığı da bugünkü hâlimizin sebepleri arasında. Lisede ve üniversitedeyken çok farklı fikirleri olan, ailesinin dünyasını aşmak, doğup büyüdüğü yerin sınırlı imkânlarının ötesine yürümek isteyen çok arkadaşımın bugün tıpkı (bir zamanlar beğenmediği) anne babası gibi yaşadığını görmek tuhaf hisler yaşatıyor. Elbette geçmişin güzellikleri tekrar edilir ve güzel gelenekler yaşatılır ama Hz. Ali'nin (ra) 'çocuklarınızı yaşayacakları zamana göre yetiştirin' tavsiyesinde de görülebileceği gibi, geleceğin dünyasında 'yabancılaşma çekmeden' yaşayacak nesiller yetiştirmenin de ancak bu 'toplumsal realitelerin darlığından' çıkarak mümkün olabileceğini düşünüyorum.

Nitekim bu 'geleceğe adapte olamama', Osmanlı'dan bugüne 200 seneden fazladır meşgul olduğumuz ve bir türlü de hakkında ne yapacağımızı bilemediğimiz bir durum. Nihayet 'ayağa kalktığını' düşünen Neo-Osmanlıcı kesimin dünyadan daha da koptuğunu görünce, maalesef gelecek birkaç kuşağın da bu 200 senelik döngüyü devam ettireceği izlenimi ediniyorum.

Üstelik toplumun yukarıdaki suçları işlemeye devam etmesi, beraberinde başka yoğun sosyal problemleri de beraberinde getirebilir. Böylesi durumlarda, 'sağlıklı özel alanlar' inşa etmek ve çözümü bir hayli zor problemler karşısında zaman zaman böyle alanlarda 'soluklanmak' elzem. Bu yalnızca manevî bir takım bir araya gelmeler değil maddî anlamda da, farklı gündemlere sahip olmakla aşılacak bir durum. İyi bir roman okumak, güzel bir film seyretmek, bunlar hakkında konuşmak, siyaset ve toplumdaki yozlaşmaya karşı iyi bir merhem hükmünde.

EFE YİĞİT

EfeYigit@Tr724.com

AFP

BİR KOLTUKTA İKİ KARPUZ VE MİLLİ TAKIM HOCALIĞI

HEM MİLLİ TAKIMI hem de bir kulübü çalıştırma durumu basketbolda sık görülürken, futbolda pek de rastlanan bir durum değil. Özellikle büyük hedefleri olan milli takımlar, asla böyle bir tercihte bulunmuyor. Spekülasyonları önlemek de bir etken ancak asıl mesele, milli takım pozisyonuna gösterilen saygı.

Fatih Terim'in gönderilmesiyle boşalan milli takım teknik patronluğu için Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Başkanı Yıldırım Demirören'in Beşiktaş teknik direktörü Şenol Güneş'in kapısını çalıp, her iki takımı da yönetmesi teklifini götürmesi ve akabinde tecrübeli hocanın ret kararı tartışmaları da beraberinde getirdi. Kimilerine göre Şenol Hoca milli görevden kaçtı. Beşiktaşlılara göreyse son iki yılın şampiyonu Beşiktaş'ın yükselişini durdurmak için TFF aracılığıyla kumpas kuruldu.

Geçmişte örnekleri var, evet. Abdullah Geciç, A Milli Takım'ı 1969'da Eskişehirspor'la, Macar Kalman Meszöly, 1985'te kısa bir süreliğine Fenerbahçe'yle beraber idare etmişti. Fakat Geciç ve Meszöly dö-

Şenol Güneş'in milli takımı ret kararı tartışmaları da beraberinde getirdi. Kimilerine göre Şenol Hoca milli görevden kaçtı. Beşiktaşlılara göreyse son iki yılın şampiyonu Beşiktaş'ın yükselişini durdurmak için TFF aracılığıyla kumpas kuruldu.

nemindeki milli takım ile şimdiki, çok farklı. 2013'te ise Fatih Terim Galatasaray'ı çalıştırırken milli daveti kabul etmiş aynı anda hem kulüp hem de milli takımı çalıştırmayı hedeflemiş ancak Galatasaray yönetimi görevi kabulünden kısa bir süre sonra Terim'le yollarını ayırmıştı.

EN BAŞARILI ÇİFTE HOCA GUUS HIDDINK'Tİ

İki görevi aynı anda yapan son kişi oldukça tanınmış biri: Guus Hiddink. Güney Kore'yi 2002 Dünya Kupası'nda 4.'lüğe taşıyan Guus Hiddink, 2002'de PSV'yi çalıştır-

maya başladı. 2006'da görevi bırakacağını anlaşma maddelerine koyduran Hiddink'in bir diğer isteği ise son yılında bir ülke çalıştırmaktı. 32 yıl sonra bir Dünya Kupası'nda mücadele etmek isteyen Avustralya, Hiddink'in kapısını çalınca cevap 'evet' oldu. Böylece Hiddink hem PSV hem de Avustralya milli takımını çalıştırmaya başladı. Hiddink, yerel ligde oynayan oyuncuların takibini yardımcısına bırakırken, kendisi PSV ve Avrupa'da oynayan oyunculara konsantre oldu. Bu arada Avustralya 32 yıl aradan sonra 2006 Almanya'ya katılırken, gruptan çıkmayı

da başardı.

İngiltere milli takımının ilk yabancı teknik direktörü İsveçli Sven Göran Eriksson'un yardımcısı Steve McClaren 2001-2006 yılları arasında aynı zamanda Middlesbrough'u çalıştırıyordu. Ancak takımın asıl patronu olmadığı için fazla problem yaşanmadı. Şubat 1999'da milli takımın davetini kabul eden Kevin Keegan ise, hem Fulham'ı hem de İngiltere'yi çalıştırmaya başlamıştı. Ancak sezon sonunu göremeden, gelen baskılardan dolayı Fulham'daki görevini bırakmak zorunda kaldı.

HEM HOCA, HEM OYUNCU

İki takımı birden çalıştırma hikâyelerinin göze çarpan ve başarılı örnekleri yok denecek kadar az. Ancak hem oyuncu hem de teknik adam olarak milli takımı yöneten isimler var. Southampton'da top koşturan Mark Hughes, 1999'da hâlen takımın önemli oyuncularından biriyken Galler milli takımının hocalığına getirilmişti. Hughes, daha sonra Everton ve Blackburn Rovers formalarını da giydi ve 2002'de futbolu bırakıp teknik direktörlük kariyerine odaklandı.

Bir dönem Chelsea forması giyen Ruud Gullit de, teknik direktör Glen Hoddle'in milli göreve çağrılmasıyla Londra ekibinin saha kenarı patronluğunu üstlenecekti. 1996-98 yılları arasında bu görevi sürdüren Gullit, FA Cup'ı kazandı ve bu kupayı Büyük Britanya dışından gelerek kazanan ilk teknik adam oldu. Gullit sonrası aynı görevi 1998-2000 arasında İtalyan oyuncu Gianluca Vialli sürdürdü. Vialli 1996'da Chelsea'ye transfer olurken, 2000'de hem futbolu hem de teknik adamlık görevini sonlandırdı. Alman futbolunun İmparator'u Franz Beckenbauer ise hem kulüp başkanlığı yaptı hem de takımı çalıştırdı. 1996'da alınan kötü sonuçlar üzerine ligin bitmesine haftalar kala Otto Rehhagel'in işine son veren Beckenbauer, eşofmanları giyerek Bayern Münih'in başına geçti. Bayern Münih'i 63 gün çalıştıran Beckenbauer, UEFA Kupası'nı kazanarak ilginç bir rekora imza attı.

YABANCI HOCA ÇALIŞTIRAN MİLLİ TAKIMLAR

Konu milli takım teknik direktörlüğü olunca futbolun dev ülkeleri Almanya, İtalya, Brezilya ve Arjantin'in 'yazılı olmayan' kuralları var. Bu ülkeler tarihleri boyunca hiçbir zaman milli takımı yabancı teknik adama emanet etmedi. İngiltere tarihinde ilk kez 2001 yılında milli takımın başına İsveçli Sven Göran Eriksson'u getirerek, 'yerli hoca' geleneğini bozdu.

Bu tercihe en büyük tepkiyi dönemin FIFA Başkanı Sepp Blatter göstererek, "Ben İtalya, Almanya, Brezilya ya da Arjantin'in bir yabancı hocayla çalıştığını hiç görmedim. Bu tip üst düzey ülkelerin yanı sıra birçok ülke kendi vatandaşlarını takımlarının başına getiriyor. İngiltere Eriksson'u takımın başına getirdiğinde şok oldum" diyecekti. İngiltere Futbol Federasyonu'nun tercihi Ada'da da uzun süre tartışılmıştı.

Eriksson'dan sonra İngiltere koltuğu 'İngiliz' Steve McClaren'e teslim ederken, 2008'de yine 'yabancı' hocaya döndü ve takımın başına Fabio Capello'yu getirdi. FIFA Başkanı Sepp Blatter yine beklenmedik bir tepki gösterdi. Konunun Capello ya da kariyeriyle alakalı olmadığını söyleyen Blatter, İngiltere'nin yine yabancı bir hoca seçimi yapmasından üzüntü duyduğunu belirtip, "İngiltere uluslararası futbolun ilkelerine zarar vermiştir" demişti.

ALMANYA ÇOK DAHA KATI...

Almanya'da milli takımı çalıştırmak için 'iyi teknik adam' olmak yetmiyor. İyi ve örnek insan da olmak gerekiyor. Euro 2000'de yaşanan hezimetten sonra Erich Ribbeck'in istifa etmesiyle Alman milli takımı için Christoph Daum'un adı ilk sırada geçiyordu. İşte tam o sırada Bayern Münih Menajeri Uli Höness "Daum kokain kullanıyor, hatta evinde kokain partileri düzenliyor" dedi ve ortalık bir anda karıştı. Daum gönüllü olarak saç testi yaptırdı; ama test sonucunda kokain kullandığı belirlenince hem Leverkusen'den kovuldu hem de milli takım teknik direktörlüğü kapısı kapandı. Beckenbauer, gözdesi Daum'u bir kalemde silip koltuğu Rudi Völler'e teslim etti. Anlayacağınız bu ülkede Alman olmanın yanı sıra, hocanın ahlaklı ve oyuncularla uyumlu olmasına da çok önem veriliyor.

Almanya'da milli takımı çalıştırmak için 'iyi teknik adam' olmak yetmiyor. İyi ve örnek insan da olmak gerekiyor.

İtalya, Brezilya ve Arjantin de sürekli yerli isimlere emanet etti takımlarını. Teknik direktör arayışında hiçbir zaman dışarıdan bir ismi dikkate almadılar. Milli takımın 'milli kalması' ilkesinden milim sapmadılar. İspanya, tarihinde iki kez yarı-yabancı isme takımı emanet etti. 1951'de İspanya'yı 5 maç çalıştıran Paulino Alcantara Riestra'nın annesi Filipinli, babası İspanyoldu. Yine 1980-82 arasında görev yapan Jose Emilio Santamaria, Uruguay doğumlu olmasına karşılık, İspanya vatandaşı olmuş ve milli formayı giymiş bir isimdi. İspanya milli takımı için aranan kriter tecrübedir. Aragones ve Del Bosque gibi 'yaşlı' isimlerle İspanya, Avrupa ve Dünya Kupası'nı kaldırdı.

Şimdi e-gazete zamanı!

HEMEN ŞİMDİ ABONE OLUN, GERÇEKLERDEN HABERİNİZ OLSUN!

ABONELİK İÇİN TIKLAYIN

HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK AMA ONDAN ÖNCE DÜZENLİ UYKU!

UYKUSUZLUĞU hafife almayın, zira sağlığınız açısından ciddi problemlerle karşılaşabilirsiniz. Vücudunuzun uykusuzlukla ilgili verdiği sinyalleri bilmeniz ve buna göre uyku alışkanlığını düzenlemeniz gerekiyor. Aksi halde önemli ve gereksiz bilgiler arasındaki farkı idrak etmede zorlanırsınız. Konsantre olamıyorsanız, uykunuzu iyice almaya ve beyninizi dinlendirmeye özen gösterin.

Çalışmalar, kronik uykusuzluğun kan şekeri seviyesini bozduğunu ve vücut tarafından daha az leptin üretilmesine yol açtığını gösteriyor. Leptin hormonu ise açlığı durduruyor. Uykusuz kalırsanız, açlık duygunuz da engellenemiyor ve daha çok yemek tüketirsiniz.

Uykusu yetersiz gelen insanlar enfeksiyonlara karşı daha savunmasız olur. Sağlıklı katılımcılara soğuk algınlığı virüsü enjekte eden araştırmacılar, bir önceki hafta gecede 7 saatten daha az uyuyanlarda soğuk algınlığı belirtilerinin görülme ihtimalinin, 8 saat ve daha fazla uyuyanlardan 3 kat fazla olduğu belirlendi. Başka bir çalışmada ise, birkaç gün boyunca gecede sadece 4 saat uyuyanların grip aşısına karşı immün cevabının daha zayıf olduğu tespit edildi.

Uykusuzluk beyin sağlığını da olumsuz etkiliyor. Uykusuz kalırsanız, duygularınız daha fazla geçici olur. Beyin taramasını içeren bir çalışmada, gece uykusuzluk çekenlerin beyninin amigdal bölgesinde (korku ve endişeyi içeren) yüzde 60 daha fazla hareketlilik olduğu belirlendi. Uykusuz kaldığınızda, kendinizi üzgün hissedersiniz. Çünkü yorgun bir beyin negatif hatıraları daha fazla depolar. Kronik olarak uykusuzluğunuz varsa, kendinizi depresyonda gibi hissedersiniz. Araştırmalar, uykusuzluk çeken insanların hareketlerinin daha yavaş olduğunu gösteriyorlar. Ayrıca uykusuzluk dengeyi ya da derinlik algısını da etkiliyor.

Boston Üniversitesi'nde yapılan araştırmada ise şu çarpıcı sonuçlara ulaşıldı: Çalışma kapsamına alınan ve tüp bebek tedavisi gören 695 çiftte erkek ve kadınların yaş aralığı 21- 45 arasındaydı. Erkeklerin gecelik uyku süresi düzenli olarak takip edildi. Bu sırada 12 aya kadar her 8 haftada bir çiftlerde gebelik olup olmadığı kontrol edildi.

Yeterli uyumayan erkeklerde üreme kapasitesinin azaldığı ortaya çıktı. Gecede 7-9 saat arası uykunun erkekler için (üreme kapasitesi açısından) en ideal süre olduğu belirlendi.

KÜNYE

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Selim GÜNDÜZ | SelimGunduz@Tr724.com

HABER DİREKTÖRÜ

Sefer CAN | SeferCan@Tr724.com

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Ali Mirza YAZAR | AliMirza@Tr724.com

YAZIŞLARI MÜDÜRÜ

Erman YALAZ (Web) | ErmanYalaz@Tr724.com

Kemal AY (e-gazete) | KemalAy@Tr724.com

TASARIM

Alper UYANIK | AlperUyanik@Tr724.com

Zülfikar ALİ | ZulfikarAli@Tr724.com

SOSYAL MEDYA EDİTÖRÜ

Ömer Özdemir | OmerOzdemir@Tr724.com

İMTİYAZ SAHİBİ TEMSİLCİSİ VE HUKUK DANIŞMANI

Mehmet YILDIZ | MehmetYildiz@Tr724.com

REKLAM | info@Tr724.com

E-GAZETE | Egazete@Tr724.com

egazete.Tr724.com

www.Tr724.com

irtibat@Tr724.com

@Tr724com

/Tr724com